

De laglösa

– berättelser från en kinesisk homovärld

Anna Jönsson, V03
Södertörns Högskola, Journalistik och Multimedia
Projektarbete i journalistik, våren 2005
Handledare: Christian Andersson
Examinator: Petter Beckman

Innehåll

De laglösa , överingress	3
Manlig kärlek i kvällsskymning och juridikskugga , reportage	4
Homokurs för alla , nyhetsartikel	9
Internet homosexuellas frizon , nyhetsartikel	11
Ett ofärgat porträtt av en kinesisk regnbågsmakare , personporträtt	13
Arbetsrapport	16

De laglösa –berättelser från en kinesisk homovärld

Fram till 2001 klassades homosexualitet som en sjukdom av det kinesiska psykiatriförbundet. Sedan dess har mycket hänt. Internetsidor, filmer och universitetskurser. Men fortfarande finns inga lagar på området, varken sådana som förbjuder eller beskyddar. Godtycklig censur och diffust motiverade organisationsförbud tillhör fortfarande vardagen. En vardag som lämnar gayklubbar i en gråzon och besökarna i ett ingenmansland av möjligheter och begränsningar.

Reportage

Manlig kärlek i kvällsskymning och juridikskugga

Den kinesiska natten sänker sig över Johan, Yun och Zou. Den lämnar skuggränder på marken nedanför ett galler. Här slutar polismannens patrulleringsområde, och efter en stunds betraktande genom spjälorna vandrar lagens väktare vidare längs Gao Lan Lu. Inne på gayklubben Home & Bar fortsätter lördagsnatten utan vare sig förbud eller beskydd.

Nummer 209221 bland Shanghai Taxi Service Drivers stannar framför grindarna. På andra sidan gjutjärnsstaketet som kostar 35 yuan att passera slingrar sig en stengång mellan gräsmatta, rhododendronträd och trädgårdsstolar fram mot en dörr i frostat glas. En stor del av klientelet har fastnat någonstans halvvägs, i små klungor av prat och dryck. Friska klungor. För fyra år sedan togs homosexualitet bort från Kinesiska psykiatriförbundets lista över mentala sjukdomar.

Väl innanför glaset i det vita stenhuset är allt i full gång. Rökmaskin, dj-anläggning och inövad koreografi. Dansgolvet sträcker sig över hela lokalen, men är särskilt påtagligt vid ett litet podium där barbröstadade pojkar röjer.

Några meter till höger om exhibitionisterna, under bartendrarnas gröna laserljus, står Johan och dricker White Russian. Runt honom vimlar ett mer eller mindre asiatiskt, mer eller mindre hippt, mer eller mindre helgledigt klubbklientel.

– Det finns en hel del moneyboys på Home & Bar. Om det är någon som kommer lite väl nära lite väl tidigt så vet man.

Shanghai är en av de kinesiska städer där gaykulturen är som mest öppen, och på Home & Bar gör man sitt bästa för att driva på den utvecklingen. Johan har i perioder såväl besökt klubben som bott i staden sedan 2003, något han numera även gör i sällskap av pojkvännen Martin. Moneyboys får försörja sig på annat håll.

Vägen från studentlivet i Lund till ett motsvarande i Shanghai gick via ett stipendium och en uppsatsplan i sociologi. Numera är det en doktorsavhandling som håller honom kvar. Johan trivs väldigt bra i staden, men tror att uppväxten i Sverige har underlättat hans öppna livsstilsutövande. I Kina är det annorlunda.

– De flesta av mina kinesiska gayvänner har inte kommit ut inför sina föräldrar. I Sverige kommer individen först, men här är det familjen som har företräde.

Oavsett vad slakten vet om deras preferenser dansar de halvnakna pojkarna vidare. Som varje helg på Home & Bar. Mycket skiljer sig från Johans hemmahak Wonk i Malmö. Mycket är lika.

På en annan bakgata i södra Kina är dragshowen inställd. Från podiet på Spring Tea House i Kunming dedicerar istället karaokesång till åhörarna strax nedanför. Där är bordet omringat av likaledes skönsjungande och blekblonda tonårspojkar, en trend som bryts tvärt bara någon meter till vänster. Yun sjunger inte. Dessutom har han keps.

Ytterligare ett faktum som antagligen skiljer Yun från övriga besökare på gaybaren denna kväll är att han inom ett år kommer att vara heterosexuellt gift. Bruden ifråga har han själv hittat på Internet, på en sajt för lesbiska kvinnor i Yunnan-provinsen. Varken deras föräldrar eller vänner vet om att förhållandet är fiktivt. Varken deras föräldrar eller vänner kommer heller att få veta.

– Jag vet inte vad vi ska göra om de förväntar sig barnbarn. Jag har inte vågat tänka på det.

Utanför gayklubbens tegelväggar är pressen från familj och tradition enorm. När en vän till Yun avslöjades som homosexuell var föräldrarnas svar psykologisk såväl som medicinsk behandling, något Yun är rädd ska drabba även honom. Yun är tyst.

Utåt sett kommer partnerskapet att vara oklanderligt, med gemensam bostad och familjemiddagar. Spring Tea House får han besöka i smyg. Yun tittar bort då en av barens gayservitörer håller upp te i hans highballglas. Tittar bort tills teet börjat svalna. Ögonen under skärmen är vaksamma. Från sin plats längs väggen har Yun utsikt över entrédörren, och han granskar alla som går genom den. Vad som skulle kunna vara lättnad sveper över hans ansikte varje gång en ny besökare visar sig vara en okänd sådan. Okänd som i ofamiljär. Ikväll är alla besökarna på gaybaren vänner eller okända.

– Jag kan inte berätta. De skulle inte förstå. De skulle bli besvikna. Tro att jag har en defekt.

Yun är homosexuell. I hemlighet. Han vågar inte riskera något.

Om den mörka träfasaden är ett försök till att ge ett igenspikat intryck får detta anses misslyckat. Såväl rödtonat ljus som elektronisk musik sipprar igenom och ut på Huaihai

Zhong Road. Där inne lyser bardisken de överhängande gästerna röda. Förfesten har pågått några timmar. Under hörlurarna som hänger över axeln matchar Zous tröja skenet.

Eddy's Bar ligger i downtown Shanghai, mitt emot klädbutiken Riot Grrrl. Få av de rebelliska flickorna verkar dock ha lyckats leta sig över gatan och in på baren. Klientelet är homogent bestående av män. Zou ler.

– Jag började känna att jag var mer attraherad av pojkar än flickor i fjortonårsåldern.

Nyss fyllda 16 hittade han en bok på temat i skolbiblioteket, i vilken det stod att homosexualitet inte nödvändigtvis behövde vara en sjukdom. Kanske än viktigare för Zou klargjorde den att det faktiskt fanns andra som han. Men även om textraderna var en lättnad, så har hans läggning aldrig varit något han funderat särskilt mycket över. Den har mest bara varit, om än ett privat varande vars bemötande han inte varit lika säker på. Vid 24 års ålder känner dock såväl Zous vänner som familj till hans sexuella preferenser.

– Jag berättade för mina föräldrar för något år sedan. De reagerade inte så väldigt.

Zou tror att det lugna mottagandet kan bero på att föräldrarna är välutbildade, och därmed medvetna om att homosexualitet inte är onormalt bara för att det ses som ovanligt. Han tror ändå att de inte haft helt lätt att fullt ut acceptera sin son som ett exempel på vad som i omgivningens ögon avviker så. Just för omgivningens skull.

Det börjar bli trångt och varmt i lokalen. Zou försvinner tillfälligt in i en kram. En killkompis har precis anlänt. Pojkvänner finns det däremot få av. Zou har två förhållanden bakom sig, men menar att det är svårt att få relationerna att hålla. Det är inte alla som klarar pressen. Zou gör det. Han är öppet gay och ser ingen anledning till att dölja sin läggning.

Första dansgolvshänglet på Home & Bar denna lördagsnatt sker till en houseremix av Sweet home Alabama. Under såpbubblorna och de fyra diskobollarna, varav tre är i kugghjulsrotation medan den fjärde motsträvt och i sakta mak snurrar åt motsatt håll, ökar närhängenheten än mer mellan flertalet av de barbröstade. Parbildning sker. Klockan antyder desperatragg snarare än prostitution. Eventuella moneyboys har antingen lyckats på annat håll eller dragit vidare; listan över gaybarer i Shanghai blir längre för varje år. På Internet uppdateras klubbguiden ständigt.

Utöver gayklubbarna har det kinesiska organisationsförbudet gjort just nätforum till en given mötesplats för homosexuella. Inga gayföreningar har hittills fått statligt godkännande, men webben är svårare att kontrollera.

– Både i Sverige och Kina är Internet jättestort. I Sverige finns Sylvester.se, i Kina Fridae.com. Jag har träffat massor med vänner den vägen, säger Johan.

Även om likheterna i Internetanvändandet är många, så menar han att verkligheten är en annan. Förbudet ligger i vägen för mötet på samma eller ens liknande villkor som i väst.

– RFSL finns i varje medelstor svensk stad. Alla ska ingå i föreningar, som i sin tur har subgrupper. Homopoliser, homojurister... I Kina funkar det inte så.

Kanske kom han för dragshowen. Oavsett schemaändringen på Spring Tea House trotsar en engelsklärare karaokesången och passerar bokhyllan med Gay Times-magasin på väg in i den dunkla lokalen. Han ler igenkännande och hälsar på Yun. Kategori två.

Yuns bekantskapskrets är uppdelad i just två kategorier. Den ena utgörs av familj och barndomsvänner. Den andra tillkom under hans universitetsår i datorvetenskap, då han började besöka homosajter. Att han nu själv jobbar som teknisk support på en är något som endast är känt inom krets nummer två. I andras ögon är han endast banktjänsteman. Särskilt på banken är han endast banktjänsteman. Yun ser inget annat alternativ. Det är företaget som styr över arbetsmarknadsnormer.

Teservitören som blickar ut över lokalen behöver inte oroa sig för misstyckande chefer. Hela staben på Spring Tea House utgörs av män som tycker om män. Trots liknande preferenser drar Yun ner kepsen när blicken sveper över honom. För han oroar sig.

– Jag skulle få sparken om min chef fick veta. Det finns inga lagar som skyddar homosexuella från att diskrimineras. Jag skulle få sparken.

På Eddy's Bar gör kvällens två första flickor entré. En liten i vit skjorta och en större i klänning. Kanske köpta i rebellbutiken tvärs över gatan. Efter ett hälsningsfritt varv runt lokalen sätter de sig vid baren, nära dörren, och beställer ur den svarta pappmenyn. Ägaren i vit skjorta med svarta blommor håller upp Bacardi på andra sidan disken.

Den rödtonade trängseln runt Zou består till större delen av lokala shanghaineser, och enligt Zou främst studenter.

– Det är genom Internet som gaynätverk skapas, och studenter var de första med tillgång till tekniken. Dessutom är ungdomar mer medvetna om sin sexualitet. Det finns till och med universitetskurser i ämnet numera.

Om studiemöjligheterna bidragit till ökad medvetenhet och tolerans eller om okunskapen fortfarande förblindar kan Zou inte svara på, men någon öppen homofobi har han inte stött på. Pojkväsnsstoltserande till trots.

– När jag hållit hand på stan så har det hänt att folk tittat. De har blivit överraskade, men aldrig aggressiva. Det är inte så vanligt med hatbrott mot homosexuella i Kina. Jag har läst om några utpressningsfall, men inte mer än så. Folk tenderar att bry sig mer om sig själva än andra.

Bortanför Johan och på andra sidan lokalen dansar de exhibitionistiskt välmående pojkarna utan tröjor som fortfarande är kvar på Home & Bar vidare. Sedan Kinesiska psykiatriförbundet plockade bort homosexualitet från sin lista över mentala sjukdomar 2001 har kulturen blommat upp, om än mestadels i periferi och undanskymdhet på gayklubbar, svartbiografer och webbsidor. Att det även i offentlighetens ljus och föreläsningssalar går att föra en diskussion menar Johan är ett nytt fenomen. En förändring som än så länge inte nått lagstadgarna.

– Jag vet ju hur Sverige funkar. Det är förbjudet att hetsa mot flator och bögar. Här vet jag inte riktigt hur det ser ut rent juridiskt.

Som svar på Johans fråga har polismannen sedan länge försvunnit i shanghainatten. På arbetstid har han inget på Home & Bar att göra. För det finns inga lagar som hindrar Zou Men inte heller några som skyddar Yun.

Nyhetsartikel

Gaykurs för alla

Publiktrycket blev för stort. Nu kan alla i Shanghai lära sig om homosexualitet. Till hösten öppnas kursen *Homosexual Health Social Science* på Fudan University för allmänheten.

Från att ha gått som valbar medicinarkurs i två års tid kommer *Homosexual Health Social Science* nu att erbjudas i två versioner. I höst kommer kursen även att kunna läsas av studenter utifrån. Stolarna i föreläsningssalen har helt enkelt inte räckt till.

– Ämnet är viktigt. Vi måste lära oss hur vi kan förebygga HIV och AIDS, men även diskrimineringen av homosexuella i dagens Kina är en angelägen fråga att ta upp.

Liang Ji är anställd på School of Public Health på Fudan University, och ansvarar för organiserandet av Kinas första universitetskurs om homosexualitet.

– Kännedomen om homosexualitet är väldigt begränsad. Det är inget ämne som diskuteras offentligt, och därför ser många homosexuella föreläsningstillfällena som sin chans att få träffas och prata om sin situation. Det finns ingen annan plattform för dem där de faktiskt kan ställa sig upp och offentligt vara gay eller lesbisk.

Trots få registrerade kursdeltagare är det inte ovanligt att föreläsningssalen har varit full. Antalet faktiskt närvarande hamnar ofta mellan 100 och 200 besökare.

– De har fått stå längs väggarna. Det har inte funnits tillräckligt med plats, säger Zhao Xin Ping som är lärare på socialmedicinska institutionen, och deltar i kursen som en del av sin vidareutbildning.

Främst är det Li Yinhes föreläsningar som dragit besökare. Hon är en av de främsta forskarna inom homosexuella subkulturer i Kina, och åhörarna har varierat från att vara universitetsprofessorer och nyhetsjournalister till representanter för homosexuella nätverk och privatpersoner.

Tidigare har liknande kurser varit omöjliga då skolväsendet hållit sig till det kinesiska psykiatriförbundets länge hårda bedömning på området.

– Det har hänt mycket på bara några år. När jag läste psykologi stod det i vår kurslitteratur att homosexualitet var en sjukdom. Svart på vitt.

Zhao tror att tabu kring ämnet kan vara orsaken till att intresset för kursen bland medicinstudenterna hittills varit svalt. Förra hösten var antalet registrerade kursdeltagare tio. Året dessförinnan fyra. Och 2003 en. Av dessa är det få som deltar på eget initiativ. Trots att kursen betecknas valbar inom universitetets medicinska utbildningar är det främst lärarna som valt åt sina elever.

– Det händer att andra studenter ifrågasätter kursdeltagandet. De kan undra över elevens läggning, om han eller hon är homosexuell.

Kursen startades på initiativ av Gao Yanning, professor i AIDS-studier på Fudan University. Efter ett möte med Steven Gu, ansvarig för MSM-arbete inom Chi-Heng Foundation, utvecklades tanken på att starta en universitetskurs på temat HIV-prevention. – HIV och AIDS uppmärksammas allt mer, och homosexuella män är en högriskgrupp. Det kommer därför naturligt att den medicinska forskningen får en sådan inriktning, menar Liang.

Totalt består kursen på Fudan University i Shanghai av nio lektionstillfällen uppdelade på lika många inbjudna föreläsare. Det är institutionerna för medicin och sociologi som tillsammans håller i kursen som utöver just medicinska aspekter behandlar allt från juridiska frågor till queerlitteratur. Vidare ingår en praktisk studie i just HIV-prevention alternativt ett besök på en gayklubb i kursplanen.

Zhao tror att även om samhället i stort förändras väldigt långsamt så har webbsidor, böcker, filmer, gaybarer och så vidare bidragit till att synen i de större städerna idag är mer tolerant än för några år sedan. Kursen Homosexual Health Social Science är bara ett tecken på denna utveckling, och att intresset för kursens ämne håller i sig även på internationell skolledningsnivå kan man bland annat se i det att även Beijing University startade en kurs med sociologisk inriktning på homosexualitet förra året. Öppen för alla.

Fakta

MSM – står för Men who have sex with men.

Chi-Heng Foundation – Hong Kong-baserad organisation som engagerar sig i AIDS-projekt samt diskrimineringsfrågor.

Nyhetsartikel

Internet homosexuellas frizon

Tongzhi eller lala? Att det råder organisationsförbud i Kina spelar ingen roll när det kommer till Internet; antalet gaysajter för både bögar och flator ökar explosionsartat.

En regnbåge i högerspalten, en bröstvårta i menyraden och en rad krypterade tecken i aktivitetsfältet. På adressen www.yntz.net ligger en av Kinas alla träffpunkter för homosexuella. Yunnan Tongzhi är en Internetsida som vänder sig till bögar i Yunnanprovinsen.

– Det finns många gaysajter i Kina. Internet är helt klart ett av de vanligaste mötesplatserna.

Yun Tao har jobbat som teknisk support på Yntz.net i två års tid. Tillsammans med ett tjugotal andra uppdaterar han sidan med queer nyheter och kontaktannonser på kvällar och helger. Från Kunming förser volontärerna på sajten Yunnans gayinvånare med en plattform för möte och diskussion. En plattform som verkar behövas. Sedan mitten av nittiotalet då den första kinesiska webbsajten för homosexuella öppnades har de växt i både popularitet och antal, och geografiskt heltäckande sidor som Fridae.com gör det numera möjligt att bilda omfattande nationella nätverk. Även på mer lokala nivå har man märkt av en ökning av homosajtbesökare.

– De blir fler och fler. Vi har plats för 120 chattare samtidigt, och det är alltid fullt.

Att expandera finns det dock inte resurser till. Den fyra år gamla sidan som till en början betalades av den webbansvarige själv finansieras nu genom lokala företag och föreningar. Det går precis runt.

– Vi har tre annonsörer. Gaybarer och NGO:s i staden. Sedan sponsras vi till viss del av Yunnan respektive Kunming Health Education Bureau. Men Kunming är litet och jag tror inte att fler organisationer är intresserade.

Yun är även volontär på ett lesbiskt forum, också det riktat till invånare i Yunnanprovinsen. På adressen www.ynlala.net ligger den ett år gamla sidan med rubriken Welcome to Girl Friends. Vad som skulle kunna vara forumsinlägg flyter över den sobra

inloggningssidan där medlemmarna kan samtala och knyta kontakter. Men kanske inte så länge till. Också här är det ekonomin som är det största problemet.

– Ynlala.net startades precis som Yntz.net med hjälp av privata pengar. De har finanser nog att hålla igång i ett år till. Efter det får de troligen lägga ner.

Att den statliga censuren utöver pengafrågan skulle utgöra ett hot mot publicerandet av gaysajter är inget Yun märkt av under sin tid på Yntz.net.

– Alla internetsidor måste registreras hos Ministeriet för Information och Industri, men efter det är vi relativt fria. Fast vi publicerar aldrig något med pornografiskt eller sexuellt innehåll.

Rent visuellt lyckas Yun och hans vänner med sina restriktioner. Bland gaynyheter, vänkolumner och diskussionsforum är det bildmässigt mest kontroversiella ett festivalfoto på en transa. Några statliga hinder behövs inte.

Oavsett den inverkan censur och ekonomi har så ökar antalet kinesiska gaysajter för var dag. Yun ser dock inte att marknaden skulle vara mättad än på länge.

– Fortfarande finns det väldigt få lalasajter, alltså sajter för lesbiska. Och sätter man de manliga homosidorna, de för tongzhi, i relation till invånarantal ligger Kina fortfarande efter många andra länder.

Personporträtt

Ett ofärgat porträtt av en kinesisk regnbågsmakare

Nyanserna försvinner i en utandningsluft av rök. Tolken är inne på sin tredje Moods. Filter. På andra sidan andetagerna sitter en gråklädd Cui Zi'en.

Mimik och vokaltöningar vävs ihop i en aldrig sinande ström av främmande ord. Ögonen glittrar till i vad som skulle kunna vara entusiasm. Smalnar av i vad som skulle kunna vara frustration. Cui hämtar andan och tolken vänder blicken mot mig. Ett koncentrat av livshistoria stakas genom röken.

– Hans nästa film är färdig till hösten. Den kommer inte heller att ges ut.

Gråskalan slingrar sig upp mot taket på Beijing Film Academy och lämnar rosamönster i scarfen och grönton på tröjan hos Cui när tolken återger hur hittills alla den kinesiske manusförfattarens och regissörens verk censurerats bort från biografier och videohyllor.

Liksom *Men and Women* och *Enter the Clowns* bygger Cuis senaste film på en berättelse om homosexuella relationer, ett tema som tillsammans med kritik av regering eller socialism rent generellt ligger på den statliga topplistan över icke publicerbara ämnen. Homosexfrågan har ändå länge varit frekvent återkommande i Cuis artistografi.

– Han har studerat klassisk kinesisk litteratur. Då skrev han många noveller på temat.

Här någonstans ler Cui, ett leende som någon minut senare genom tolkens återberättande kan kopplas ihop med berättelsen om hur epitetet regissör tillkom 2001. Efter att ha sett sina manus filmatiseras av andra, i tolkning av andra, valde han då att själv styra hela produktionskedjan. Från att ha behandlat existentiella ämnen av vidare rang smalnade filmerna dessutom av till att mer och mer uteslutande inriktas på en vardagsvärld med gayfokus.

I sin privata vardag kombinerade Cui länge filmarbetet med en lärarroll, men trots en magisterexamen samt ett professorstitel vid akademien tillåts han inte längre undervisa vid Kinas enda filmskola.

– Styrelsen vill inte stöta sig med staten. Hans offentlighörande störde.

Som en av Kinas första medialt utkomna homosexuella med en filmografi på samma tema avstängdes han därmed från sin tjänst som lärare i manusförfattande. En

avstängning Cui inte sörjer särskilt. Ambitionen att få förmedla erfarenheter från den filmiska undergroundvärlden stötte på motstånd i den hårt fastslagna kursplanen. Efter hans offentliggörande blev de oförenliga.

Strasstenen i Cuis vänsteröra glittrar till innan den återigen tonar ut i rökridåer. Tolken vidareberättar att vänner och kolleger vid offentliggörandet i direktsänd nationell tv redan förstod hur det låg till på planet för sexuella preferenser. Ändå uppstod konsekvenser, på skolan såväl som i filmbranschen.

– Det är inte han som är problemet. Det är att han är offentlig.

Att locka finansärer till en film som inte når någon biopublik är svårt. Att locka finansärer till en regissör med rykte om sig att ha producerat homofilmer också. Lite oavsett om filmen ifråga har gaytema eller inte. Cui snörper ihop munnen strax innan tolken översätter en redogörelse för hur Cui har nischats och förnekats ämnesbredd. Integrerande i undergroundverksamhet har ändå möjliggjort spridning av hans arbete, även om det begränsas till svartbiografer och visningar på utländska filmfestivaler. Detta räckte i alla fall för att han 2002 skulle belönas med Felipa-priset av International Gay and Lesbian Human Rights Commission. Den internationella publiken och deras uppmärksamhet uppskattas dock inte av kinesiska myndigheter, som ser Cui som allt annat än en god representant för landet. Hans arbete övervakas därmed noga. Sysselsättning noteras och samarbeten registreras.

– Han får telefonsamtal. Säkerhetsbyrån håller honom under uppsikt.

Cui försvinner trots manikerade handviftningar i ytterligare ett bloss. Med ett aningen för bohemiskt klädval och ett aningen för yvigt kroppsspråk faller Cui utanför den inhemska stilmässiga standardmallen, men han har trots detta aldrig råkat ut för öppna trakasserier. Sneda blickar och viskningar bakom ryggen är den enda negativa uppmärksamhet han ådrar sig offentligt. Privat inte ens det.

– Han hade en bra uppväxt. Hans föräldrar var förstående.

Familjeförespråkad individualism och bekantskapsbyggande i konstnärskretsar gav Cui en trygghet grundläggande nog för att våga tro på sig själv och uttrycka sig öppet i form av noveller och filmer. En karriär som mycket väl hade kunnat eskalera även utanför den spridda interna krets av fans han ådragit sig, om det inte varit för avslöjandet.

Trots ständig censur tror Cui att den kinesiska samtiden sakta håller på att förändras. Inte genom ökad tolerans och förståelse för en homosexuell livsstil, utan

snarare i det att den uppväxande generationen helt enkelt inte längre tycks beröras av personer utanför den direkt privata sfären. Även om synen på homosexfrågan fortfarande är densamma, så har avtagandet i uppmärksamhet underlättat situationen för Cui och hans likar. De lämnas i fred med sina noveller och filmer. Leendet är tillbaka, för stunden.

Tolken askar ner sin sista Moods. Inget mer kommer att filtreras genom cigarettmoln och översättningsbarriärer. På andra sidan den lättande dimman sitter en regnbågsklädd Cui Zi'en.

Arbetsrapport

Ämnesval

Jag har valt att skriva om hur det är att leva som gay i Kina. Detta då homosexualitet klassades som en mental sjukdom av Kinesiska psykiatrförbundet fram till 2001. Homosexualitet har också länge varit tabu och kunskapen inom ämnet knapp. Under de senaste åren har det dock börjat hända saker – internetsidorna ökar i antal, filmer produceras, gayklubbar dras igång och i höst öppnas Kinas första universitetskurs om homosexualitet för allmänheten. Jag ville veta hur det är att leva i ett kontrasterat samhälle, där tradition och utveckling är i förändring.

Syfte

Syftet med mitt arbete är att visa på en värld som förändras snabbt, men som än så länge bara verkar vara i början av sin utveckling. Jag vill visa på hur kontrasterad tillvaron här kan vara, och hur olika den kan upplevas av invånarna som lever i gränslandet mellan tradition och utveckling.

Research

Min research inför arbetet byggde främst på orienterande samtal med personer engagerade i homosexfrågor och som varit kunniga om det kinesiska samhället. Då kunskap om hur det faktiskt är för homosexuella i dagens Kina är bristfällig har samtalen mest varit resonerande och lett vidare till ytterligare kontakter. På Internet finns en del sajter som varit till stor hjälp, som nyhetssajten www.floatinglotus.com/news/cnews.html på vilken kinesiska gaynyheter rapporteras. Jag fick dessutom kontakt med Johan från Malmö som befann sig nere i Shanghai för sina studier. Genom honom fick jag väl på plats tag i andra människor att tala med, och som i sin tur kunde förse mig med nya kontakter.

Jag har i syfte att verifiera fakta tagit upp liknande grundfrågor med var och en av individerna jag intervjuat, även om varje intervju har fått en särskild inriktning.

Jag har dessutom besökt gayklubbar i Shanghai och Kunming.

Vinkel, form och gestalt

Jag har i mina texter valt att i större eller mindre mån fokusera på det faktum att det varken finns lagar som förbjuder eller beskyddar homosexuella (reportaget), Internet som

ett av de vanligaste sätten att möta andra homosexuella i Kina (nyhetsartikeln *Internet homosexuellas frizon*), utvecklingen mot homosexualitet som något alltmera rumsrent (nyhetsartikeln *Gaykurs för alla* samt personporträttet).

I personporträttet har jag endast citat av tolken, just för att visa på hur mycket som går förlorat via ett återberättande. Röken är också tänkt att vara förstärkande i detta avseende, i det att nyanser rent språkligt såväl som gällandets Cuis personlighet lätt försvinner.

I reportaget förekommer tre personer. Tanken med detta är att visa på bredden i homosexfrågan i dagens Kina. Vi möter dels den öppna Zou, som ser lagbristen som att det inte finns några förbud, och dels den hemliga Yun, som snarare fokuserar på att inga beskydd finns att få. Johan finns med för att relatera till hur det är i Sverige, i ett försök till att förankra berättelserna och visa på skillnader och likheter.

Etiska problem

De etiska problem jag stött på är främst anonymitetsrelaterade. Två av de personer jag intervjuat i form av privatpersoner, Zou och Yun, har inte velat stå med under sina riktiga namn.

Ett annat problem som måste räknas hit rör citatkontrollen. Mer om detta nedan.

Citatkontroll

Jag bandade två av fem intervjuer. Problem med citatkontrollen är främst att det i fem citerade personers fall av totalt sex krävs översättning i olika grad. Dels en första av mig från svenska till engelska. De flesta av intervjupersonerna kan enligt min erfarenhet inte engelska i den utsträckning att de helt och hållet kan invända mot nyanser, vilka dessutom kan ha gått förlorade i och med min översättning. Jag har dock varit medveten om detta problem och arbetat för att citaten som skickats för kontroll haft samma nyanser som i min svenska text. I ett fall krävdes dessutom ytterligare en översättning till kinesiska.

Källförteckning

Intervjuer

- Cui Zi'en, regissör och manusförfattare. Peking, torsdag 26 maj 2005.
- Johan, homosexuell svensk student. Shanghai, söndag 5 juni 2005.
- Zou, homosexuell medicarbetare. Shanghai, måndag 6 juni 2005.

- Liang Ji, universitetslektor ansvarig för kursorganiserande av kursen Homosexual Health Social Science på Fudan University.
- Zhao Xin Ping, lärare på Socialmedicinska Institutionen, Fudan University och student på kursen Homosexual Health Social Science.
- An Na, f.d. student på kursen Homosexual Health Social Science.
- Ding Zhonghua, blivande student på kursen Homosexual Health Social Science. Shanghai, tisdag 7 juni 2005.

- Yun, homosexuell bankman och hemsidessupport. Kunming, onsdag 15 juni 2005.

Besök

- Eddy's Bar, Shanghai. Lördag, 4 juni 2005.
- Home & Bar, Shanghai. Lördag, 4 juni 2005.
- Spring Tea House, Kunming. Onsdag, 15 juni 2005.

Internet

- <http://www.yntz.net>, 20 augusti 2005
- <http://www.ynlala.net>, 20 augusti 2005

- <http://www.fridae.com>, 1 maj 2005

- Chinese Society for the Study of Sexual Minorities:
<http://www.csssm.org/English/e9.htm>, 27 april 2005
<http://www.csssm.org/English/e7.htm>, 27 april 2005

Litteratur

- Bill Savadove. South China Morning Post, First university course on homosexuality in China. 17 november 2003.

- Bill Savadove. South China Morning Post, Sexual revolution is boosted by university course. 17 november 2003.
- Eva Nilsson Mansfeld. Handling. Utrikesdepartementet, Homosexualitet i Kina. 5 november 1997.
- Magnus Lindström. The Corner Society – Identity constructing inside the gaycommunity in Shanghai. Lund University, Department of Sociology. 2004.
- Qi Wang. Project Muse, The Ruin Is Already a New Outcome: An Interview with Cui Zi'en. Volume 12, Number 1, pp. 181-194. 2004
- Su Wei. Beijing Today, Class addresses homosexuality. 28 november 2003.
- Kursplan 2003 respektive 2004, Homosexual Health Social Science, Fudan University, Shanghai.